

Сақтандырудың үлгілік шарттары

"Сентрас Иншуранс" Сақтандыру Компаниясы" Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Сақтандырушы) Сақтанушыға Сақтанушыны Сақтандырушы әзірлеген сақтандыру шартына бір жақты тәртіппен (қосылу шарты) қосу және Сақтандырушының Сақтанушыға сақтандыру полисін электрондық нысанда (бұдан әрі - Сақтандыру полисі) ресімдеуі арқылы сақтандыру шартын жасасуды ұсынады. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал Сақтандырушы сақтандыру жағдайы басталған кезде Пайда алушыға сақтандыру сомасы (Сақтандырушының жауапкершілігі) шегінде сақтандыру шартында белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді. Талаптар "Сентрас Иншуранс" СК " АҚ азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру Ережелері негізінде әзірленген.

1-БӨЛІМ. ҚОЛДАНЫЛАТЫН ҰҒЫМДАР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Амортизация - пайдалану салдарынан, сондай-ақ технологиялық ресурсты өндіру нәтижесінде оның табиғи және моральдық тозуы нәтижесінде объектінің бастапқы құнының төмендеуі және ол объектінің құнына пайыздық қатынаста есептеледі.

Пайда алушы - шартқа сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.

Өрт - отты жағуға және ұстап тұруға арналған арнайы орындардан тыс пайда болған немесе осы орындардан тыс шыққан, өз бетімен таратуға қабілетті және материалдық залал келтіретін бақыланбайтын жану.

Тұрмыстық мақсатта қолданылатын газ жарылысы - қысымның немесе соққы толқынының пайда болуына әкелетін, жанумен, ұшқынның пайда болуымен, сынықтардың (сынған бөліктердің) ұшуымен, жұмыс жүргізуге қабілетті газдардың немесе булардың бөлінуімен қатар жүретін заттың жай-күйінің жедел физикалық-химиялық өзгеруімен байланысты қысқа уақыт аралығында энергияны бөлу процесі.

Сумен зақымдану - сақтандырылушыға тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты бойынша берілген тұрғын үй-жайда (пәтерде) орналасқан ішкі суағар, сумен жабдықтау, жылыту, кәріз жүйелерінен келіп түскен сұйықтықтардың мүлікке әсер ету. Сондай-ақ осы тұрғын үй-жайда (пәтерде) орналасқан кір жуғыш, ыдыс-аяқ жуатын машиналардан немесе аквариумдардан түскен сұйықтықтардың олардың апаты (бұзылуы) түріндегі әсері.

Сыртқы механикалық әсер - кез келген объектілердің, заттардың немесе үй жануарларының мүлкіне соқтығысу, құлау немесе өзге де іс-әрекет нәтижесінде осындай мүліктің жоғалуына (қырылуына) немесе бүлінуіне әкеп соққан механикалық әсері.

Жылжымалы (үй) мүлік - тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне тиесілі, ерекше (мәдени, көркем, тарихи және т.б.) құндылығы жоқ жиһаз, теле -, аудио-және бейнеаппаратура, тұрмыстық және есептеу техникасы, музыкалық аспаптар.

Конструктивтік элементтер - қабырғалар, қалқалар, аражабындар, тұрақты орнатылған сатылар және қылтималардың қоршаулары (лоджиялар);

Ішкі әрлеу - ішкі сылақ, сырлау және әрлеу жұмыстарының барлық түрлері, оның ішінде жапсыру жұмыстары; едендік, Қабырғалық және төбелік жабындардың әр түрлі түрлері (оның ішінде жылу-, гидро-, шу оқшаулаудың техникалық қабаттары), декор элементтері (лепниндер, плитус, аркалар, карниздер, жақтаулар), есіктер (кіру, балкон, бөлме аралық), терезелер (оның ішінде балкондар мен лоджияларды шынылау), конструктивті кіріктірілген шкаптар мен антресольдер (бір немесе бірнеше жеке қабырғалар).

Инженерлік жабдықтар - электрмен жабдықтау жүйесі (электр шоғырсымдарын, сымдарды, есептегіштерді және т. б. қоса алғанда), төмен жиілікті коммуникациялар (телефон, теледидар, компьютерлік шоғырсым, антенна сымдары, өрт, құзет сигнализациясы және т. б.); жүйелер: сумен жабдықтау, кәріз, желдету, ауа баптау, жылыту, газбен жабдықтау, сантехникалық жабдықтар.

Сумен жабдықтау, кәріз, жылу беру, газбен жабдықтау және ауа баптау жүйелеріне есептеуіштер, крандар, шұралар, бактар, радиаторлар сияқты құбырлар, қораптар және олармен тұрақты қосылған аппараттар мен аспаптар жатады. Сантехникалық жабдыққа: ванналар, шұңғылдар мен қол жуғыштар, биде, себезгі кабиналары және т. б., араластырғыштарды қоса алғанда.

Тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты - оған сәйкес жалға беруші (жалдаушы) Жалдамашыға (жалға алушыға) тұрғын үйді не оның бір бөлігін тұрақты немесе уақытша иелену және пайдалану құқығын беретін шарт;

Тұрғын үй - жай (пәтер) - көп пәтерлі үйдегі жалпы пайдаланудағы үй-жайларға тікелей кіру мүмкіндігін қамтамасыз ететін және азаматтардың осындай оқшауланған үй-жайда тұруына байланысты тұрмыстық және өзге де қажеттіліктерді қанағаттандыруға арналған құрылымдық оқшауланған үй-жай.

Сақтандыру жағдайы - сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.

Үшінші тұлғалар (көршілер) - Сақтанушының (Сақтандырылушының) отбасы мүшелері болып табылмайтын, Сақтандырылушымен бірге тұрмайтын, онымен бірге шаруашылық жүргізетін, сақтандырылушыға тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты бойынша уақытша иеленуге және пайдалануға берілген тұрғын үй-жайда (пәтерде) тіркелмеген адамдар.

Тауарлық түрдің жоғалуы - осы мүліктің функционалдық қасиеттері мен жұмыс сапасына әсер етпейтін сызаттар мен басқа да сыртқы әсерлердің сынуы нәтижесінде мүлікке тән қасиеттердің жоғалуы;

Франшиза - Сақтандырушыны белгілі бір мөлшерден аспайтын залалды өтеуден босатуды көздейтін Шарттың талаптары. Сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолюттік мөлшерде белгіленеді. Шартсыз франшиза кезінде залал барлық жағдайларда белгіленген франшизадан шегеріле отырып өтеледі.

2-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ

2.1. Сақтандыру оқиғасы тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне және (немесе) үшінші тұлғаларға (көршілеріне)

мүлікті жоғалту немесе бүлдіру түрінде келтірілген зиянға әкеп соққан, Сақтанушының (Сақтандырылушының) тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты бойынша уақытша иеленуге және пайдалануға берілген тұрғын үй-жайды (пәтерді) пайдалануға байланысты ойдан тыс іс-әрекеттері нәтижесінде болған кездейсоқ күтпеген оқиға болып табылады.

Сақтандырылған тұлғаның ойдан тыс іс-әрекеттері деп әдейі жасалмаған, ойдан тыс қате іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) және (немесе) жасаған олқылықтары түсініледі:

- а) тұрғын үй-жайды (пәтерді) жалдаушының;
- б) тұрғын үй-жайды (пәтерді) жалдаушының отбасы мүшелерінің;
- в) тұрғын үй-жайды (пәтерді) жалдаушымен бірге тұратын және бірлескен шаруашылық жүргізетін тұлғалардың;
- г) үй жануарларына осындай жануардың иесі болып табылатын тұрғын үй-жайды (пәтерді) жалдаушы тұрғын үй-жайда (пәтерде) күтіп-бағу үшін жауапкершілік жүктеледі (егер "үй жануары иесінің жауапкершілігі" опциясы сақтандыру полисінде көрсетілген болса).

"Үй жануарлары" деп иесімен ұсталатын және тамақ өнімдері мен өнеркәсіптік шикізатты алу үшін пайдаланылмайтын ауыл шаруашылығы мақсатындағы жануарлардан басқа, иттер, мысықтар және өзге де зоологиялық түрлер түсініледі.

А секциясы

1.2. Сақтандыру жағдайы деп Сақтандырылған тұлғаның ойламаған әрекеттерімен келтірілген зиянның орнын толтыру бойынша Сақтандырылушының АҚЖ пайда болу фактісі танылады,

бұл тараптар арасында жасалған тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шартына сәйкес мүліктің сақталуын қамтамасыз ету бойынша Сақтандырылған тұлғаның міндеттемелердің орындалмауына және (немесе) тиісінше орындалмауы танылады.

Б секциясы

1.3. Сақтандыру жағдайының басталу фактісі болып Сақтандырылған тұлғаның ойламаған әрекеттері салдарынан тұрғын үй-жайды (пәтерді) пайдалану кезінде үшінші тұлғаларға (көршілеріне) келтірілген залалды өтеу бойынша АҚЖ басталу фактісі айтылады.

1.4. Сақтандыру оқиғасы сақтандыру жағдайы болып танылады, егер:

- 1) тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне және (немесе) үшінші тұлғаларға (көршілерге) зиян келтірілсе:
 - а) Сақтандырылған тұлғаның немесе оның отбасы мүшелерінің тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты бойынша уақытша иеленуге және пайдалануға берілген тұрғын үйді (пәтерді) пайдалану арасында тікелей себеп-салдарлық байланыста болса;
 - б) сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру аумағында болса;
 - в) сақтандыру шарты күшіне енгенге дейін туындаған немесе туындауы мүмкін басқа талаптарға, шаттар мен оқиғаларға байланысты болмаса.

А секциясы

2) тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне зиян келтіргені үшін сақтандырылған тұлғаның АҚЖ болуына әкеліп соққан оқиға:

- а) өрт (Сақтандыру полисінде Жиынтық 1 пен Жиынтық 5 көрсетілген жағдайда);
- б) тұрмыстық мақсатта қолданылатын газдың жарылысы (егер Сақтандыру полисінде Жиынтық 1 пен Жиынтық 5 көрсетілген болса);
- в) сұйықтықтың әсері (егер Сақтандыру полисінде Жиынтық 1 пен Жиынтық 5 көрсетілген болса);
- г) сыртқы механикалық әсер ету (егер Сақтандыру полисінде Жиынтық 1/ Жиынтық 4/ Жиынтық 5 көрсетілген болса).

Б секциясы

1) үшінші тұлғаларға (көршілеріне) зиян келтіргені үшін Сақтандырылған тұлғаның АҚЖ болуына әкеп соққан оқиға:

- а) өрт;
- б) тұрмыстық мақсатта қолданылатын газдың жарылысы;
- в) сұйықтықтың әсері.

1.5. Пайда алушыға зиянды өтеу бойынша Сақтандырылушының АҚЖ болу фактісі:

- Сақтандырушының келісімімен сотқа дейінгі (соттан тыс) тәртіппен Тараптар таниды немесе
- зиянды өтеу бойынша Сақтандырылушының жауапкершілігін белгілейтін заңды күшіне енген сот шешімінің негізінде жүзеге асырылады.

А секциясы

1.6. Осы Талаптарға сәйкес тұрғын үй-жай (пәтер) меншік иесінің мүлкіне қатысты келтірілген нақты залал ғана өтелуге жатады:

- 1) құрылымдық элементтерге;
- 2) ішкі әрлеуге;
- 3) инженерлік жабдыққа;
- 4) "жылжымалы (үй) мүлікке (егер "жылжымалы (үй) мүлік үшін жауапкершілік" опциясы сақтандыру полисінде көзделген болса).

Б секциясы

1.7. Осы Талаптар бойынша үшінші тұлғалардың (көршілердің) мүлкіне қатысты келтірілген нақты залал ғана өтелуге жатады:

- 1) құрылымдық элементтерге;
- 2) ішкі әрлеуге.

1.8. Сақтандыру жағдайының орын алғанын, сондай-ақ өзіне келтірілген залалдарды дәлелдеу Сақтанушыға

(Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) жүктелген.

3-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН АЛЫП ТАСТАУ. САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

3.1. Мынадай нәтижеде тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне және (немесе) үшінші тұлғаларға (көршілерге) зиян келтіру сақтандыру жағдайына жатпайды:

- 1) Іс-шаралар мен олардың салдарларының, азаматтық толқулар, ереуілдер, бүліктер, локауттар, тәркілеу, реквизициялау, жұмысты үзу, тыйым салу, азаматтық немесе әскери билік орындарының өкімі бойынша мүлікті жою немесе бүлдіру, мәжбүрлеп мемлекет меншігіне алу, төтенше немесе ерекше жағдайды енгізу, бүлікшілік, бүлікшілік, бүлікшілік, шатасу, мемлекеттік төңкеріс, қастандық, көтеріліс, революция;
- 2) жарылмаған снарядтарды залалсыздандыру жөніндегі арнайы іс-шараларды өткізгеннен кейін қалған әскери снарядтардың, миналардың, торпедалардың, бомбалардың және басқа да соғыс құралдарының әсері;
- 3) мемлекеттік органдардың өкімі бойынша мүлкін алып қою, тәркілеу, реквизициялау, тыйым салу немесе жою нәтижесінде, сондай-ақ мемлекеттік органдардың (лауазымды адамдардың) заңсыз іс-әрекеттері (әрекетсіздігі) нәтижесінде, оның ішінде заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес келмейтін құжаттарды басып шығару;
- 4) иондаушы сәулеленудің, радиацияның немесе радиоактивті материалдармен, ядролық отынмен немесе радиоактивті қалдықтармен ластанудың тікелей немесе жанама әсері, сондай-ақ ядролық жарылыстың тікелей немесе жанама әсері;
- 5) асбесттің, асбест шаңының, диоксиннің, диэтилстиролдың, формальдегидтің немесе сипаттамалары, әсері немесе құрамы бойынша олармен салыстырылатын басқа да заттардың әсері;
- 6) электромагниттік өріс әсерлері;
- 7) дүлей күш әсеріндегі игерілмейтін күшітің тікелей немесе жанама әсерлері, оның ішінде табиғи сипаттағы (дүлей зілзалалар, дүлей сипаттағы табиғи құбылыстар) жағдайлар да бар.

Еңсерілмес күш жағдайлары - бұл Сақтандырушының, Сақтанушының (Сақтандырылған тұлғаның) бақылауына бағынбайтын төтенше, күтпеген жағдайлар;

8) сақтандырудан ерекшелік ретінде осы Талаптарда көзделген өзге де мән-жайлардың әсері;

3.2. Осы Талаптарға сәйкес тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне және (немесе) үшінші тұлғаларға (көршілерге) келтірілген зиян өтелмейді:

- 5) сақтандыру шартының қолданылуы басталған күні Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) белгілі болған немесе белгілі болуы тиіс фактілер, жағдайлар, мән-жайлар, қателер;
- 6) тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесіне және (немесе) үшінші тұлғаларға зиян келтіруге бағытталған Сақтандырылған тұлғаның құқыққа қарсы әрекеттері немесе әрекетсіздіктері, қандай да бір заңнамалық немесе нормативтік актіні бұза отырып жасалған әрекеттер;
- 7) жалға алынған мүлікті қасақана жою немесе бүлдіру (оның ішінде өртеу жолымен), бұзақылық, вандализм;
- 8) жалға алынған тұрғын үй-жайды (пәтерді) жалдау (жалға алу) шартының талаптарына сәйкес емес және (немесе) мүліктің функционалдық мақсатына сәйкес емес пайдалану;
- 9) Сақтандырылған тұлғаның жалға алған мүлікті қосымша жалға (қосалқы жалға) беруі, мүліктік жалдау шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін басқа тұлғаға (қайта жалға) беру, жалға алынған мүлікті өтеусіз пайдалануға беру, сондай-ақ осы құқықты кепілге беру және оларды шаруашылық серіктестіктердің, акционерлік қоғамдардың жарғылық капиталына салым немесе өндірістік кооперативке жарна ретінде енгізу;
- 10) тұрғын үй-жай (пәтер) меншік иесінің немесе Сақтандырылған тұлғаның тұрғын үй-жайдың (пәтердің) сипаттамаларын, қасиеттері мен конструкциялық параметрлерін өзгертуі, оның ішінде Қазақстан Республикасының сәулет және қала құрылысы басқармасымен немесе бөлімімен келісілмеген және сақтандыру оқиғасының туындауына әкеп соққан үй-жайларды қайта жаңарту/қайта жоспарлау/қайта жабдықтау нәтижесінде өзгертуі;
- 11) пайдаланылатын конструкциялардың, жабдықтардың, материалдардың, оның ішінде пайдаланудың нормативтік мерзімінен артық тозуы;
- 12) Сақтандырылушының апаттық және қирап тұрған су жүргізетін, жылытатын, кәріз және өртке қарсы жүйелерді пайдалануы, Сақтандырылушының немесе Пайда алушының, болмаса Пайда алушының аталған жүйелерді пайдалану мерзімдерінің нормативтік талаптарын бұзуы, сондай-ақ сақтандырылған адам немесе тұрғын үй-жайдың (пәтердің) меншік иесі сақтандыру аумағында су құбыры, кәріз және жылу жүйелерін (көрсетілген жүйелердің ішкі таратылуы) тиісінше пайдалануды қамтамасыз етпеген жағдайда, оларға уақтылы қызмет көрсету және жөндеу;
- 13) Сақтандыру шарты жасалғанға дейін Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) белгілі болған сақтандыру аумағында орнатылған инженерлік жабдықтардағы кемшіліктер мен ақаулықтар, аудио - және бейне аппаратуралар, электроника, тұрмыстық техника;
- 14) Сақтанушының (Сақтандырылушының) инженерлік жабдықтарды монтаждау және (немесе) пайдалану қағидаларын бұзуы;
- 15) электр желілерін пайдалану ережелерін, пайдалану нормаларын бұзу нәтижесінде аудио және бейне аппаратураларды, электрониканы, тұрмыстық техниканы зақымдау немесе жою;
- 16) Сақтанушының (Сақтандырылушының) заңнамада немесе басқа да нормативтік актілерде белгіленген өрт қауіпсіздігі ережелері мен нормаларын бұзуы не уәкілетті органдардың анықталған бұзушылықтарды және (немесе) өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі кемшіліктерді жою туралы ұйғарымдарын мерзімінде орындамауы;
- 17) Сақтандырылған тұлғаның өрт қауіпті, жарылыс қауіпті және күйдіргіш материалдарды, заттарды қолдануы және сақтауы;
- 18) улы (уландырғыш) әсер ететін улы заттарды дайындау, өңдеу, жинау, пайдалану;

- 19) Сақтандырылған тұлғаның (Сақтанушының) сақтандыру аумағында құрылыс-монтаж, әрлеу жұмыстарын немесе өзге де осыған ұқсас жұмыстарды жүзеге асыруы;
 - 20) тұрақты, үнемі немесе ұзақ уақыт бойы термиялық әсер ету немесе газдардың, булардың, сәулелердің, сұйықтықтардың, ылғалдың немесе кез келген, оның ішінде - неатмосфералық емес жауын-шашынның (күйе, найза, түтін, шаң және т. б.) әсері. Алайда, егер жоғарыда көрсетілген субстанциялардың әсері кенеттен және күтпеген болып табылса, залал өтелуге жатады;
 - 21) гендік-инженерлік жұмыстар жүргізілетін немесе гендік инженерия көмегімен ағзаларды (өнімдерді) босатуға (шығаруға) байланысты жабдықтар мен құрылыстар өндірісі;
 - 22) есірткі немесе есеңгірететін заттарды өндіру, қайта өңдеу (өңдеу), сондай-ақ сату;
 - 23) Сақтандырылған тұлғаның, сондай-ақ Сақтанушының (Пайда алушының) есірткілік, алкогольдік немесе өзге де масаң күйдегі іс-әрекеттері;
 - 24) Сақтандырылған тұлғаның, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес әрекетке қабілетсіз немесе әрекет қабілеті шектеулі деп танылған Сақтанушының (Пайда алушының) іс-әрекеттері;
 - 25) Сақтандырушы келісілген мерзім ішінде Сақтанушыны (Сақтандырылушыны) жалпы қабылданған нормаларға сәйкес жою қажеттілігін Сақтандырушы көрсеткен қауіптіліктің басталу дәрежесін айтарлықтай арттыратын мән-жайларды жоймаған жағдайда.
- 3.3. Сақтандыру қорғанысы мүлікке келтірілген зиянды өтеу туралы кез келген талаптар мен талап-арыздарға қолданылмайды:
- 1) оны жалға беруге жол берілмейтін немесе Қазақстан Республикасының заң актілерімен шектелетін;
 - 2) егер мұндай мүлікке қатысты тараптар қол қойған бірыңғай құжатты жасау арқылы тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты жазбаша нысанда жасалмаған болса;
 - 3) жылжымайтын мүлік (пәтер) үй-жайында тұрған, бірақ беру актісінде немесе жылжымалы (үй) мүлікті жалға беру туралы өзге құжатта көрсетілмеген (егер "жылжымалы (үй) мүлік үшін жауапкершілік" опциясы Сақтандыру полисінде көзделген жағдайда);
 - 4) Сақтандыру полисінің № 2 қосымшасында көрсетілмеген (егер "жылжымалы (үй) мүлік үшін жауапкершілік" опциясы Сақтандыру полисінде көзделген жағдайда);
 - 5) келесі санаттарға жататын болса:
 - 5-1) тез тұтанатын, жарылғыш заттар мен оқ-дәрілер;
 - 5-2) азық-түлік өнімдері, спирттік ішімдіктер және темекі бұйымдары, дәрілік заттар, парфюмерлік-косметикалық бұйымдар;
 - 5-3) үй және ауыл шаруашылығы жануарлары, балықтар, құстар және т. б.;
 - 5-4) көшеттер, жасыл желектер;
 - 5-5) қорлар, құймалар, дайын бұйымдар түріндегі бағалы металдар;
 - 5-6) сауытсыз қымбат және жартылай қымбат бағалы тастар;
 - 5-7) қымбат бағалы металдардан, қымбат бағалы, жартылай бағалы және жасанды (түсті) тастардан жасалған бұйымдар;
 - 5-8) бағалы қағаздар, оның ішінде акциялар, облигациялар, сақтандыру полистері, жинақ кітапшалары, банк чектері;
 - 5-9) бухгалтерлік және іскерлік кітаптар, актілер, сызбалар, жоспарлар, есептер, картотекалар және өзге де құжаттар;
 - 5-10) Қазақстан Республикасының ұлттық валютасындағы және шетел валютасындағы қолма-қол ақша;
 - 5-11) Банктік карталар;
 - 5-12) сирек кездесетін кітаптар, қолжазбалар, тарихи және мәдени құндылығы бар өзге де құжаттар;
 - 5-13) бейнелеу және сәндік-қолданбалы өнер туындылары;
 - 5-14) көне және антиквариат заттары;
 - 5-15) компьютерлік және ұқсас жүйелердің техникалық ақпарат тасығыштары, атап айтқанда магнитті үлдірлер мен кассеталар, магнитті дискілер, жад блоктары және басқа да электрондық ақпарат тасығыштары;
 - 5-16) модельдер, макеттер, көрнекі құралдар, үлгілер, формалар, прототиптер және көрме экспонаттары және т. б.;
 - 5-17) көп пәтерлі тұрғын үйдің сыртқы жағында (кондиционер, антенна және т.б.) екінші қабаттан төмен немесе оның төбесінде орналасқан.
- 3.4. Сақтандыру қорғанысы кез келген талаптар мен талаптар қолданылмайды:
- 1) сақтандыру аумағынан тыс жерлерде келтірілген зиянды өтеу туралы;
 - 2) сақтандыру шартында белгіленген өтеу көлемі мен сомасынан (сақтандырушы жауапкершілігінің лимиттері) асатын зиянды өтеу туралы;
 - 3) Сақтанушының (Сақтандырылушының) жөндеу не құрылыс-монтаждау жұмыстарын, тестілеуді, орнатуды, монтаждауды, сондай-ақ тұрғын және (немесе) тұрғын емес үй-жайларды қайта жаңарту немесе қайта жасау, сервистік қызмет көрсету жөніндегі жұмыстарды жүргізуіне байланысты (немесе салдары болған) келтірілген зиянды өтеу туралы;
 - 4) Сақтанушының (Сақтандырылушының) жалға, лизингке немесе кепілге алған не шарт бойынша немесе қосымша қызмет ретінде сақтауға қабылдаған заттардың бүлінуіне, жойылуына немесе бүлінуіне байланысты зиянды өтеу туралы;
 - 5) ар-намысты және қадір-қасиетін қорғау туралы мәліметтерді таратумен келтірілген зиянды өтеу туралы өзге де осындай талаптар сияқты, шындыққа сәйкес келмейтін және азаматтардың, ұйымдардың немесе өзге де адамдардың беделіне нұқсан келтіретін мәліметтерді таратумен келтірілген зиянды өтеу туралы өзге де ұқсас талаптар;
 - 6) моральдық зиянды және жіберіп алған пайданы, зардап шеккен адамдардың табысын жоғалтуды өтеу туралы;
 - 7) сақтандыру шарты бойынша жауапкершілігі сақтандырылған адамдардың Сақтанушының немесе басқа да тұлғалардың іс-әрекеттерімен келтірілген зиянды өтеу туралы жақын туыстары; жақын туыстарына ерлі-зайыптылар,

балалар, ата-аналар (асырап алушылар мен асырап алынғандарды қоса алғанда), сондай-ақ ерлі-зайыптылардың ата-аналары, немерелері, аға-інілері мен апа-сіңлілері немесе Сақтанушымен (Сақтандырылушымен) ұзақ уақыт бойы тұратын және онымен бірлескен шаруашылық жүргізетін басқа да адамдар жатады.;

8) бір-біріне жауапкершілігі сақтандырылған тұлғалардың;

9) лауазымды тұлға, директор, басқарма мүшесі, осындай сайланбалы немесе тағайындалатын лауазымды атқаратын акционер ретінде сақтандырылушының мәртебесіне немесе қызметіне байланысты;

10) қасақана зиян келтірген кез келген адам. Зиян келтіру ықтималдығы жеткілікті үлкен ықтималдықпен күтілетін және осындай әрекеттерге жауапты адам саналы түрде жол беретін іс-әрекет жасау немесе әрекетсіздік қасақана зиян келтіруге теңестіріледі. Егер залал тауарларды, бұйымдарды немесе аяқталған жұмыстарды (көрсетілетін қызметтерді) пайдалану немесе тұтыну кезінде келтірілген жағдайда, оларды қауіпсіз пайдалануға немесе тұтынуға кедергі келтіретін ақаулар (немесе тауарлардың зиянды немесе қауіпті қасиеттері) туралы көрінеу білу келтірілген жағдайда, мұндай зиян қасақана зиян келтіруге теңестіріледі;

11) Сақтанушының қандай да бір кепілгерлігінен негізделген немесе туындайтын;

12) тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шартын қоспағанда, Сақтандырылған тұлғаның оның контрагенттерімен шарттардан, келісім-шарттардан, келісімдерінен туындайтын (шарт бойынша жауапкершілік);

13) тұрғын үй-жай (пәтер) иесінің және (немесе) оларға жататын үшінші тұлғалардың (көршілердің) жанама залалдарын өтеу туралы: сақтандыру жағдайы нәтижесінде өндірістің, қызметтің және т. б. жайынан туындаған шығыстардың ұлғаюы және кірістердің жоғалуы;

14) айыппұлдарды және (немесе) кез келген басқа әкімшілік жазалар мен санкцияларды төлеу туралы;

15) сот шығындарын өтеу бойынша;

16) жылжымалы мүліктің тауарлық құнын (тауарлық түрін) жоғалтқаны үшін;

17) мүлікті сақтандыру оқиғасы орын алғанға дейінгі сапасы мен күйін салыстырғандағы сапасын немесе күйін жақсарту мақсатында жөндеу;

3.5. Осы Талап бойынша өтелмейді:

1) жарамсыз (жойылған) мүлікті жою жөніндегі шығыстар;

2) сақтандыру жағдайымен байланысты істі жүргізуге арналған шығыстар (мемлекеттік баж, ксерокөшіруге, нотариалдық куәландыруға, сараптауға арналған шығыстар, адвокаттың, өкілдің, аудармашының және т. б. қызметтеріне ақы төлеу);

3) сақтандырылған мүлікті жақсарту және жетілдіру бойынша орын алатын шығыстар;

4) оның меншігіндегі Сақтандырылған тұлғаның мүлкіне келтірілген залал;

5) атыс қаруын, газды, суық, пневматикалық немесе лақтыратын қаруды пайдалануға байланысты келтірілген залал;

4-БӨЛІМ. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

4.1. Сақтанушы құқылы:

1) Сақтандырушыдан оның төлем қабілеттілігі мен қаржылық тұрақтылығы туралы ақпаратты талап етуге;

2) сақтандыру талаптарымен танысуға;

3) Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда телнұсқасын алуға;

4) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешімін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіпте даулауға;

5) осы Талапта көзделген тәртіппен сақтандыру төлемін алуға;

6) Сақтандырушыдан сақтандыру оқиғасы салдарынан келтірілген залалдарды азайту мақсатында шеккен шығынды алуға;

7) Сақтандырушы жасаған немесе оның тапсырмасы бойынша жасалған келтірілген зиянның есептелген мөлшерімен және сақтандыру төлемі көлемімен танысуға;

8) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сотқа шағымдануға;

9) сақтандыру құпиясына;

10) Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

11) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттерді жасауға.

4.2. Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру талаптарын орындауға (Сақтандырылушылардың сақтандыру шарттарын бұзуы сақтандыру шарттарынан бас тартуы деп танылады);

2) Сақтандырылған тұлғаны сақтандыру шарттарымен таныстыруға;

3) Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы ақпарат беруге;

4) А секциясы бойынша Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға тұрғын үй-жайды (пәтерді) қарауға беруге;

5) Сақтандырушы тәуекелге қатысты басқа сақтандыру ұйымдарымен жасалған және жасалатын барлық сақтандыру шарттары туралы Сақтандырушыға жазбаша хабарлауға;

6) сумен жабдықтау, кәріз, жылыту, газбен жабдықтау және ауа баптау жүйелерін және өртке қарсы жүйелерді тиісті техникалық пайдалануды қамтамасыз етуге, оларға уақтылы техникалық қызмет көрсету және жөндеуге;

7) ішкі су құбыры жүйесінің, арматураның, сантехникалық жабдықтардың (су тарату крандарының, вентильдердің, араластырғыштардың, ысырмалардың және т. б.) және оларға санитарлық - техникалық құрылғылардың (ванналардың, қол жуғыштардың, шүңғылдардың, биденің, себезгі кабиналарының және т. б.) жай-күйін бақылауға, жүйе элементтері мен техникалық құрылғылардың уақтылы ауыстырылуын жүргізуге;

8) салдары сақтандыру жағдайына әкелуі мүмкін оқиға басталған кезде бұл туралы сақтандырушыға 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей дереу хабарлауға;

- 9) сақтандыру оқиғасының орын алуы салдарынан болатын шығынның алдын алуға немесе оны азайтуға бағытталған барлық мүмкін және мақсатқа сай шараларды қолдану;
- 10) Сақтандырушының өкіліне бүлінген мүлікті кедергісіз қарау, шығындарды азайту және мүлікті құтқару жөніндегі іс-шараларға қатысу, сақтандыру жағдайының себептерін және шығындардың мөлшерін тексеру мүмкіндігін қамтамасыз етуге;
- 11) Сақтандырушыға сақтандыру оқиғасын (жағдайын) тексеруде қажетті көмек көрсетуге;
- 12) Сақтандырушының мүдделеріне қарсы бағытталған іс-әрекеттер жасамауға, сондай-ақ залалды реттеу жөнінде қандай да бір міндеттемелер, ұсыныстар қабылдамауға, зардап шеккен тұлғаға келтірілген залалдарды өтеу есебіне ешқандай төлем жасамауға, сондай-ақ құтқару жұмыстарын ұйымдастыру жөніндегі іс-әрекеттерді қоспағанда және келтірілген залалды азайту мақсатында Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз сақтандыру жағдайына қатысы бар төлемдердің сомасы мен мерзімдері бойынша міндеттемелер бермеуге;
- 13) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайына қатысы бар және сақтандыру жағдайының себептері мен мән-жайларын, салдарын, келтірілген зиянның мөлшерін анықтау үшін сақтандырушыға қажетті барлық ақпарат пен құжаттарды беруге;
- 14) Сақтандырушының талап етуі бойынша сотқа дейінгі немесе сот тәртібімен шағымдарды реттеу үшін өкілеттіктер беруге;
- 15) сақтандыру жағдайы келтірген залалдардың қандай да бір өтемін (өтемақысын) алғаны туралы сақтандырушыға дереу (кез келген жағдайда алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде) жазбаша хабарлауға;
- 16) Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда телнұсқа алу үшін Сақтандырушыға жазбаша өтініш жасауға;
- 17) Сақтандыру шарты Талаптарда белгіленген мерзімде мерзімінен бұрын бұзылған жағдайда сақтандырушыға Сақтандыру шартының қолданылу кезеңі үшін сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін төлеуге;
- 18) Қазақстан Республикасының заңнамасымен, "Сентрас Иншуранс" Сақтандыру компаниясы" АҚ азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру Ережелерімен және Талаптармен қарастырылған басқа да міндеттерді орындауға.

4.3. Сақтандырушы құқылы:

- 1) Сақтанушы (Сақтандырылушы) берген ақпарат пен құжаттарды тексеруге, сондай-ақ Сақтанушының (Сақтандырылушының) сақтандыру талаптары мен шарттарын орындауын тексеруге міндетті. Кез келген ақылға қонымды уақытта тәуекелдің туындауына ықпал ететін жағдайларды инспекциялау және тексеруге;
- 2) сақтандыру тәуекелінің жай-күйі туралы ақпарат алуға;
- 3) сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына (сақтандыру жағдайының басталу ықтималдығы немесе ол басталған кезде ықтимал залалдың мөлшері) әкеп соғуы мүмкін жағдайлар өзгерген жағдайда сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді талап етуге;
- 4) Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан) сақтандыру жағдайының басталу фактісін, оның туындау мән-жайларын анықтау үшін қажетті ақпарат пен құжаттарды талап етуге;
- 5) бүлінген мүлікті тексеруге қатысуға;
- 6) бүлінген мүлікті қалпына келтіру жөндеу құнына сараптама, есеп (калькуляция) жүргізуге;
- 7) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын дербес анықтау, оның ішінде қажет болған жағдайларда құзыретті органдарға сұрау салуға;
- 8) сақтандыру жағдайларын тексеруге қатысуға;
- 9) егер Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) сақтандыру жағдайының басталғанын, келтірілген шығындардың мөлшерін растайтын құжаттарды ұсынбаса, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасында, сақтандыру ережесінде және осы шарттарда көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемінен бас тартуға;
- 10) Сақтанушының атынан және тапсырмасы бойынша сот органдарында істерді жүргізуге;
- 11) сақтандыру объектісінің (сақтандыру тәуекелінің) жай-күйі туралы ақпарат жасырылғаны немесе бұрмаланғаны анықталса, Сақтандыру шартының қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатуға;
- 12) Сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;
- 13) Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын Сақтандыру шартында белгіленген мерзімде төлемеген жағдайда;
- 14) Сақтанушы (Сақтандырылушы) Сақтандыру шарты бойынша өз міндеттерін орындамаған немесе тиісінше орындамаған кезде.
- 15) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттерді жасауға.

4.4. Сақтандырушы міндетті:

- 1) Сақтанушыны Сақтандыру шарттарымен таныстыруға;
- 2) Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) осы шарттарда көзделген құжаттарды ұсынбаған жағдайда, дереу, бірақ үш жұмыс күнінен кешіктірмей, жетіспейтін құжаттар туралы оны жазбаша хабардар етуге;
- 3) Талаптарда белгіленген тәртіп пен мерзімде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;
- 4) Сақтанушы Сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда оның телнұсқасын ресімдеуге;
- 5) сақтандыру жағдайы кезінде шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында Сақтанушыға өзі шеккен шығындарды өтеуге;
- 6) "Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда Сақтанушы шартты мерзімінен бұрын тоқтатқан кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі, сақтандыру сыйлықақысын қайтару жөніндегі операцияларды жүргізбеуге және (немесе) тоқтата тұруға;
- 7) - сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
- 8) Қазақстан Республикасының заңнамасында және сақтандыру ережелерінде және шарттарда көзделген өзге де міндеттерді орындауға.

4.5. Сақтандырушының, Сақтанушының (Сақтандырылушының) заңдарда және осы Талаптарда белгіленген өзге де құқықтары мен міндеттері болады.

5-БӨЛІМ. ПАЙДА АЛУШЫНЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ

5.1. Пайда алушы құқылы:

- 1) Сақтандырылған тұлғаның тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шарты бойынша уақытша иеленуге және пайдалануға берілген тұрғын үй-жайды (пәтерді) пайдалануда болған сақтандыру оқиғасының (жағдайының) басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлауға;
- 2) Сақтанушының (Сақтандырылушының) орнына сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті құжаттарды жинауды жүргізуге және оларды Сақтандырушыға ұсынуға;
- 3) мүлкіне келтірілген зиянның мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалануға;
- 4) келтірілген зиянның мөлшерін бағалау нәтижелерімен және Сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемі мөлшерінің есептерімен танысуға;
- 5) осы Талаптарда белгіленген тәртіпте және мерзімде сақтандыру төлемін беруді жүзеге асыруға;
- 6) Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту немесе оның мөлшерін азайту туралы шешімін Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіпте даулауға;
- 7) келтірілген зиян сомасының алынған сақтандыру төлемінің сомасынан асып түсуі мөлшерінде келтірілген зиянды өтеу туралы Сақтанушыға (Сақтандырылушыға) талап қоюға.

6-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӘУЕКЕЛІНІҢ ҰЛҒАЮ САЛДАРЫ

6.1. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде Сақтанушы (Сақтандырылған тұлға) Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған мән-жайлардағы өзіне белгілі болған елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға дереу хабарлауға міндетті. Сақтандыруға арналған өтініште көрсетілген мәліметтердің өзгеруі кез келген жағдайда елеулі деп танылады.

6.2. Сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген Сақтандырушы Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді немесе тәуекелдің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

6.3. Егер Сақтанушы немесе Сақтандырылушы Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінде көзделген ережелерге сәйкес Сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.

6.4. Сақтанушы немесе Сақтандырылушы 6.1-тармақта көзделген міндеттерін орындамаған жағдайда Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды және оны бұзу салдарынан келтірілген залалдарды өтеуді талап етуге құқылы.

6.5. Егер сақтандыру тәуекелін арттыратын жағдайлар жойылған болса Сақтандырушы Сақтандыру шартының бұзылуын талап етуге құқылы емес.

7-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ТАРАПТАРДЫҢ ӨЗАРА ҚАРЫМ-ҚАТЫНАСЫ

7.1. Зиянды өтеу туралы талаптар қоюға негіз болуы мүмкін оқиға басталған кезде Сақтанушы (Сақтандырылушы) міндетті:

- 1) ықтимал қысқа мерзімде, бірақ оған белгілі болғаннан 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға зардап шегушінің ресми наразылығы туралы, сондай-ақ оның барлық жазбаша шағымдары туралы, құзыретті органдардың зиян келтіру және залал келтіру фактісі бойынша іс-қимылының басталғаны туралы (тергеу, сотқа шақыру және т.б.) жазбаша хабарлауға міндетті. Егер Сақтанушының (Сақтандырылушының) дәлелді себептер бойынша Сақтандырушыны хабардар ету мүмкіндігі болмаса, ол мұны құжатпен растауға;
- 2) орын алуы мүмкін шығындарды болдырмау немесе азайту үшін ақылға қонымды және қол жетімді шараларды атқаруға, оның ішінде мүлікті құтқару шаралары да бар. Мұндай шараларды қабылдай отырып, Сақтанушы (Сақтандырылушы), егер олар хабардар етілген болса, Сақтандырушының нұсқауларын орындауға;
- 3) тиісті органдарға олардың құзыретіне қарай (мемлекеттік өртке қарсы қызмет органдары, авариялық қызметтер, ішкі істер органдары және өзге де органдар) сақтандыру оқиғасының басталғаны туралы хабарлауға;
- 4) заңнамада белгіленген тәртіппен тиісті құзыретті органдардың оқиғаны құжаттамалық ресімдеуін қамтамасыз етуге;
- 5) мүлікті сақтандыру оқиғасынан кейін болған түрде сақтау, егер бұл қауіпсіздікке қатер төндірмесе, Сақтандырушының уәкілетті өкілі оны тексергенге дейін мүліктің сақталуын қамтамасыз етуге;
- 6) сақтандыру оқиғасы басталған күннен бастап үш күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға сақтандыру жағдайы туралы өтініш жіберуге міндетті.

7.2. Зиянды өтеу туралы талап немесе талап арыз қойылған кезде Сақтанушы (Сақтандырылушы) міндетті:

- 1) дереу, бірақ кез келген жағдайда үш жұмыс күнінен кешіктірмей бұл туралы Сақтандырушыға жазбаша хабарлауға;
- 2) Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз өзіне ешқандай міндеттемелер алмауға, зиянды өтеу туралы ешқандай уәде бермеуге міндетті.
- 3) Сақтандырушыға істің мән-жайына қатысты барлық қажетті ақпаратты (коммерциялық құпияны құрайтын мәліметтерді қоса алғанда), атап айтқанда, оқиғаға қатысты барлық тұлғалардың аттарын, атаулары мен мекен-жайларын қоса алғанда, осы оқиғаға байланысты алынған ақпаратты, құжаттарды беруге;

- 4) Сақтандырушыға тергеуге қажетті көмек көрсетуге, Сақтандырушыға зиянды өтеу туралы талаптарға байланысты мәселелерді реттеуге қатысу үшін мүмкіндік беруге;
 - 5) Сақтандыру оқиғасын тергеуге байланысты келіп түскен барлық ақпаратты хабарлауға, сондай-ақ келтірілген зиянның мән-жайлары мен мөлшерін анықтау үшін қажетті қолда бар құжаттарды ұсынуға;
 - 6) Сақтандырушының қатысуымен наразылық негізсіз деп танылған жағдайда жауап дайындау және жіберуге;
 - 7) дауды сот реттеген жағдайда Сақтандырушының сот процесіне қатысу мүмкіндігін қамтамасыз етуге;
 - 8) Сақтандырушыға соттан тыс және сотта мүдделерді қорғауда жәрдем көрсетуге;
 - 9) сот талқылауы барысында және басталғанға дейін Сақтандырушының мүдделеріне қарсы бағытталған қандай да бір іс-әрекеттер жасамауға;
 - 10) Сақтандырушыға өтініш берілген күні Сақтанушыға мәлім сақтандыру жағдайының туындау мән-жайларын көрсете отырып, сақтандыру жағдайы туралы белгіленген нысандағы жазбаша өтініш беруге;
- 7.3. Дерееу, бірақ белгілі болған күннен бастап үш жұмыс күнінен кешіктірмей Сақтанушы (Сақтандырылушы) Сақтандырушыға хабарлауға міндетті;
- 1) сақтандыру оқиғасына байланысты оған қарсы қылмыстық іс қозғау, құзыретті органдардың алдын ала тергеу жүргізуі, мүлікке тыйым салу, сақтандыру жағдайына байланысты өзге де қылмыстық іс жүргізу әрекеттерін жүргізу туралы;
 - 2) Сақтандырушы материалдарды қарағанға және ол өз шешімін шығарғанға дейін зардап шегушінің сотқа талап арыз беруі туралы. Бұл жағдайда Сақтанушы Сақтандырушының өтініші бойынша ол көрсеткен адамға барлық қажетті іс жүргізу өкілеттіктерімен бірге сот процесінде Сақтанушыны (Жауапкерді) ұсыну құқығына сенімхат беруге міндетті.
- 7.4. Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламау, егер Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы уақтылы білгені не сақтандырушыда бұл туралы мәліметтердің болмауы оның сақтандыру төлемін жүзеге асыру міндетіне әсер етпейтіні дәлелденбесе, оған сақтандыру төлемінен бас тарту құқығын береді.
- 7.5. Пайда алушының Сақтанушының немесе Сақтандырылушының оны жасағанына немесе жасалмағанына карамастан, барлық мән-жайлар кезінде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы Сақтандырушыға хабарлауға құқығы бар.
- 7.6. Сақтанушыдан сақтандыру жағдайының (оқиғасының) басталғаны туралы жазбаша хабарлама алғаннан кейін сақтандырушы мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:
- 1) сақтандыру оқиғасының басталғаны туралы хабарламаны тіркейді;
 - 2) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісін анықтайды;
 - 3) Сақтанушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің сәйкестігін тексереді, соның салдарынан зиян келтірілген оқиғаның пайда болу фактісі мен себептерін анықтайды;
 - 4) сарапшыларды, апаттық комиссарларды тарту қажеттілігін анықтайды;
 - 5) кінә қоюға қоса берілген құжаттарға зерттеу жүргізеді, оның атына кінә қоюдың негізділігі туралы Сақтанушының қорытындысын қарайды;
 - 6) кінә қою негізсіз деп танылған жағдайда Сақтанушыға кінә қоюға қарсылық білдіруге дайындалуда жәрдем көрсетеді;
 - 7) сот талқылауына қатысады (қажет болған жағдайда);
 - 8) сақтандыру жағдайы деп танылған кезде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

8-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ОҚИҒАСЫНЫҢ ОРЫН АЛУЫН ЖӘНЕ ШЫҒЫН МӨЛШЕРІН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ

- 8.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы мәселені қарау үшін Сақтанушы (Сақтандырылушы, Пайда алушы) Сақтандырушыға мынадай құжаттарды қоса бере отырып, сақтандыру төлеміне өтініш беруге тиіс:
- 1) Сақтанушының (Сақтандырылушының) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;
 - 2) Сақтандыру полисінің көшірмесі (немесе оның телнұсқасы);
 - 3) тұрғын үйді жалдау (жалға алу) шартының көшірмесі;
 - 4) беру актісінің немесе жылжымалы (үй) мүлікті жалға беру туралы өзге құжаттың көшірмесі;
 - 5) жылжымайтын мүлікке техникалық паспорт;
 - 6) бүліну дәрежесі көрсетілген жоғалған (бүлінген) мүліктің тізімдемесі;
 - 7) келтірілген зиянды өтеу туралы талаппен Сақтанушының (Сақтандырылушының) атына жіберілген үшінші тұлғалардың талап ету құжаттары;
 - 8) сақтандыру оқиғасының (жағдайының) басталу фактісін, оның басталу себептерін және ол келтірген залалдардың мөлшерін растайтын тәуелсіз сараптама (бағалау) ұйымдарының қорытындыларының түпнұсқаларын және (немесе) тиісінше куәландырылған көшірмелері, оның ішінде:
 - 9) ПИК жасаған бүлінген мүлікті тексеру актісі; өзге уәкілетті органдардың актілері;
 - 10) өрт кезінде - өртке қарсы қызметтің қорытындысы;
 - 11) жарылыс немесе су басу кезінде – тиісті мемлекеттік қызмет органының, ТЖМ және т. б. қорытындысы;
 - 12) залалдың туындауына әкеп соққан мән – жайларды тергеуге ПМ, прокуратура органдары және басқа да құқық қорғау органдары қатысқан барлық жағдайларда-қылмыстық істі тоқтату (тоқтата тұру) туралы қаулының көшірмесін немесе сот үкімінің көшірмесін берген органның мөрмен расталған көшірмесі;
 - 13) жоғалған (бүлінген) мүліктің құнын, сондай-ақ оған келтірілген залалдың мөлшерін растайтын құжаттар;

14) бүлінген мүлікті қалпына келтіруге арналған шығыстардың мөлшерін айқындайтын құжаттар: тауар жүкқұжаттары мен чектер, жұмыстарды тапсыру-қабылдау актілері, калькуляциялар, жөндеу-қалпына келтіру жұмыстарының сметалары, мүлікті жөндеу үшін төленген шоттардың түпнұсқалары немесе тиісті түрде расталған көшірмелері;

15) егер ол мұраға қалдырған мүлікті іс жүзінде иеленуге кіріссе не оған билік етсе, не оның осы мүлікке құқықтарын куәландыратын құжаттарды алуға өтініш жасаса, ол бұл құқықты аталған мерзім өткенге дейін де жоғалтады;

16) сақтандыру жағдайын реттеу және сақтандыру төлемін алу жөніндегі істерді жүргізу құқығына сенімхаттар (қажет болған жағдайда);

17) Сақтандырылған тұлғаның тұрғын үй-жай (пәтер) меншік иесінің және (немесе) үшінші тұлғалардың пайдасына залал сомасын өндіріп алу туралы сот органдарының органның мөрімен расталған шешімі (немесе оның көшірмесі) (егер Сақтандырылған тұлғаның АҚЖ болу фактісі заңды күшіне енген сот шешімі негізінде анықталған жағдайда ұсынылады.

8.2. Жоғарыда аталған құжаттардан басқа, Сақтандырушы Сақтанушыдан (Сақтандырылушыдан, Пайда алушыдан), егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы Сақтандырылушының АҚЖ болу фактісін, себептерін, мән-жайларын, келтірілген зиянның салдары мен мөлшерін анықтау мүмкін болмаса (немесе өте қиын) өзге де құжаттарды талап етуге құқылы.

9-БӨЛІМ. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН БЕРУДІ ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

9.1. Сақтандыру жағдайы орын алғанда Сақтандыру төлемін Сақтандырушы Пайда алушыға Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) сақтандыру төлеміне жазбаша өтініші, сақтандыру жағдайы туралы Актісі және осы Талаптардың 8-бөлімінде көзделген құжаттар негізінде Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында теңгемен жүзеге асырады.

9.2. Сақтандыру төлемі нақты залал мөлшерінде, бірақ франшиза ескеріле отырып, Сақтандырушының жауапкершілігінің белгіленген лимитінен аспайтын мөлшерде жүзеге асырылады.

9.3. Залал мөлшерін айқындау кезінде Сақтандырушы немесе Сақтандырушының бастамасы бойынша тартылған тәуелсіз бағалаушы жойылған немесе бүлінген мүліктің (ішкі әрлеу элементінің, инженерлік жабдықтардың, пәтер конструкциясының, жылжымалы (үй) мүліктің) нақты құнын да айқындайды.

9.4. Нақты құн деп түсініледі:

1) пәтердің ішкі әрлеу элементтері мен инженерлік жабдықтары үшін - сақтандыру жағдайы басталған күні орын алған амортизацияны ескере отырып, осы орында әрлеу элементін және инженерлік жабдықтарды қалпына келтіруге арналған шығыстар;

2) пәтердің конструктивтік элементтері үшін - толық жойылған жағдайда сақтандыру жағдайы басталған күнге ұқсас ауданда әрленбеген және инженерлік жабдықтарсыз ұқсас пәтердің нарықтық құны;

3) жылжымалы (үй) мүлік үшін - сақтандыру жағдайы басталған күні орын алған амортизацияны шегере отырып, растаушы құжаттарға сәйкес сатып алу күнгі осы жердегі ұқсас жаңа мүліктің құны. Бұл ретте осы өңірде сақтандыру жағдайы басталған күні қалыптасқан орташа нарықтық бағалар пайдаланылады.

9.5. Пәтердің ішкі әрленуі немесе инженерлік жабдығы жойылған (бүлінген) немесе жарамсызданған жағдайда ішкі әрленудің және (немесе) инженерлік жабдықтардың әрбір бүлінген элементі бойынша залал сомасы былайша айқындалады:

1) Сақтандырушы немесе Сақтандырушының бастамасы бойынша тартылған тәуелсіз бағалаушы элементтің зақымдану пайызын анықтайды. Бұл ретте, егер зақымдану зиянды жою үшін элементті толық ауыстыру қажет болса, элемент 100% бүлінген деп есептеледі;

2) осы бөлімнің 9.7-кестесі бойынша сол элементке келтірілген сақтандыру сомасының үлесі айқындалады;

3) осы элементке келетін сақтандыру сомасының үлесінен зақымданудың жоғарыда көрсетілген пайызының қандай соманы құрайтыны есептеледі.

9.6. Жылжымалы (үй) мүлік жойылған (бүлінген) немесе зақымданған жағдайда үй мүліктің әрбір бірлігі бойынша залал сомасы осы Талапта қарастырылған 9.4-тармақтың 3) тармақшасына сәйкес айқындалады, бірақ (үй) мүлікке қатысты белгіленген жауапкершілік лимитінің 10% аспауы тиіс. Бірнеше функционалдық біріктірілген элементтерден (жиһаз, ас үй, жатын бөлме гарнитуралары, перифериялық құрылғылары бар компьютер және т.б.) тұратын мүлік үй мүліктің бірлігі болып саналады.

9.7. Пәтердің ішкі әрлеу элементтері мен инженерлік жабдықтарына қатысты мынадай үлестер белгіленген:

Пәтердің ішкі әрлеу элементі		Сақтандыру сомасының үлесі (тұрғын жылжымайтын мүлікке қатысты белгіленген жауапкершілік лимитінен %)
Ішкі әрлеу	Едендер (стационарлы түрде орнатылған сатыларды қоса алғанда) - сатып алуға арналған материалдардың шығыстары бойынша жөндеу жүргізуге жұмсалатын шығын.	30%
	Терезелер (қорғаныш құрылымдарын қоса алғанда) - материалдарды сатып алуға арналған шығыстар, жөндеу жүргізу жөніндегі жұмыстарға ақы төлеуге арналған шығыстар.	10%
	Есіктер - материалдарды сатып алуға арналған шығыстар, жөндеу	10%

	жүргізу бойынша жұмыстарды төлеуге арналған шығыстар.	
	Төбе - материалдарды сатып алуға арналған шығыстар, жөндеу жұмыстарын жүргізу жөніндегі жұмыстарға ақы төлеуге арналған шығыстар.	12%
	Қабырғалар - материалдарды сатып алу шығындары, жөндеу жүргізу бойынша жұмыстарды төлеу шығыстары.	15%
	1) Есепке алынбаған өзге де материалдар (шегелер, бояуыштар, бұрама шегелер); 2) Материалдарды жөндеу орнына жеткізу бойынша шығыстар.	3%
Инженерлік жабдықтар	Инженерлік жабдық - жабдықтарды сатып алу шығындары, жұмысқа ақы төлеу шығыстары.	20%

9.8. Сақтанушының (Сақтандырылушы) залалдарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жүргізілсе, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтандырушы өтеуге тиіс. Сақтанушының осындай шығыстары нақты мөлшерде өтеледі, алайда сақтандыру төлемінің және шығыстар өтемақысының жалпы сомасы сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайтын мөлшерде өтеледі. Егер шығыстар Сақтандырушының нұсқауларын орындау нәтижесінде туындаған болса, олар сақтандыру сомасына қатыссыз толық мөлшерде өтеледі.

9.9. Тараптар арасында залалдың себептері мен мөлшері туралы даулар туындаған жағдайда әрбір тарап қосымша сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Тәуелсіз сарапшының көрсетілетін қызметтеріне ақы төлеу Сақтандырушының есебінен жүргізіледі.

9.10. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы немесе одан бас тарту туралы шешімді Сақтандырушы осы Талаптардың 8-бөлімінде белгіленген барлық құжаттарды алған күннен бастап үш жұмыс күні ішінде қабылдайды.

9.11. Сақтандыру төлемін Сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім қабылданғаннан кейін екі жұмыс күні ішінде жүзеге асырады.

9.12. Сақтандыру төлемін алушы Пайда алушы болып табылады. Сақтандыру төлемі Пайда алушының банктік шотына аудару арқылы жүзеге асырылады. Сақтандырушының банк шотынан ақшаны есептен шығарылған күн сақтандыру төлемін жүзеге асыру күні болып есептеледі.

9.13. Пайда алушы Сақтандырушыдан хабарлама алған күннен бастап жеті жұмыс күні ішінде, егер Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында белгіленген талап қою мерзімі ішінде заң бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіз болып табылған мән-жай табылса, Сақтандырушыға жүргізілген сақтандыру төлемінің барлық сомасын қайтаруға міндетті.

9.14. Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту үшін негіздер болған кезде Сақтандырушы үш жұмыс күні ішінде өтініш берушіге бас тарту себептерін дәлелді негіздей отырып, жазбаша нысанда тиісті шешімді жібереді.

9.15. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуына мыналар негіз бола алады:

- 1) осы Талаптарда белгіленген тәртіппен және мерзімде сақтандыру оқиғасының (жағдайының) басталғаны туралы хабарламау;
- 2) Сақтанушының (Сақтандырылушының) Сақтандырушыға сақтандыру шартын жасасу кезінде көрінеу жалған мәліметтер беруі;
- 3) Сақтанушы сақтандыру жағдайынан болған залалдарды азайту мақсатында қасақана түрде әрекет жасамаған болса;
- 4) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеуге кедергі келтіруі;
- 5) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген басқа да жағдайлар.

9.16. Сақтанушының осы Талаптарды, сондай-ақ Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасының талаптарын сақтамауы сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға әкеп соғады.

9.17. Сақтандырушының Сақтанушы алдындағы сақтандыру жауапкершілігінен босатылуы Сақтандырушыны сақтандыру төлемін Пайда алушыға беруді жүзеге асыру жауапкершілігінен қатар босатады.

9.18. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына Сақтанушы сот арқылы шағым жасай алады.

10-БӨЛІМ. СУБРОГАЦИЯ

10.1. Сақтандыру төлемін жүзеге асырған Сақтандырушыға Сақтанушының сақтандыру нәтижесінде Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты адамға кері талап ету құқығы ол төлеген сома шегінде ауысады.

10.2. Сақтанушы сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді беруге және оған өзіне ауысқан Сақтандырушының талап ету құқығын жүзеге асыру үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

10.3. Егер Сақтанушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты адамға талап қою құқығынан бас тартса немесе бұл құқықты Сақтанушының кінәсінен жүзеге асыру мүмкін болмаса, сақтандырушы сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде жүзеге асырудан босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

11-БӨЛІМ. ШАРТТЫҢ ҚОЛДАНЫЛУЫН ТОҚТАТУ ШАРТТАРЫ

11.1. Сақтандыру шарты мынадай жағдайларда тоқтатылды деп есептеледі:

- 1) оның қолданылу мерзімі өткен болса;
- 2) күшін мерзімінен бұрын тоқтатса;
- 3) Сақтандырушының Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сомасы мөлшерінде міндеттемелерін орындауы;
- 4) осы Талаптарда көзделген өзге де жағдайларда.

11.2. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы мүмкін:

- 1) тараптардың келісімі бойынша;
 - 2) тараптардың бірінің бастамасы бойынша.
- 11.3. Міндеттемелерді тоқтатудың жалпы негіздерінен басқа, Сақтандыру Шарты мынадай жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:
- 1) сақтандыру объектісі болмаған кезде;
 - 2) Сақтанушы болып табылмайтын Сақтандырылған тұлға қайтыс болса, ауыстырылмаған жағдайда;
 - 3) егер Сақтандырушы Сақтанушыны ауыстыруға қарсылық білдірсе, ал шартта немесе Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде өзгеше жағдай белгіленбесе, Сақтанушы мүліктік сақтандыру объектісін иеліктен шығарған болса;
 - 4) сақтандыру жағдайының басталу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзгеше мән-жайлар бойынша тоқтатылған кезде;
 - 5) "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімі заңды күшіне енген болса;
 - 6) Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделген тәртіппен Сақтандырушы ресімдеген Сақтандыру полисіне енгізілген талаптар мен мәліметтер өзгерген болса;
 - 7) "Сақтандыру қызметі туралы" Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда.
- 11.4. Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты оны тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған сәттен бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап басқасын дереу хабардар етуге тиіс.
- 11.5. Сақтандыру шартының 11.2-тармағының 1) тармақшасында және 11.3-тармағында көзделген себептер бойынша Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылатын жағдайда Сақтандырушы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысының 25% әкімшілік шығындарға шағып есептеп ұстап қалуға, сондай-ақ Сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне пропорционал бөлігін ұстап қалуға құқығы бар.
- 11.6. Егер бұзуға жататын Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемдері жүзеге асырылса, сақтандыру сыйлықақысы (немесе оның бір бөлігі) қайтаруға жатпайды.
- 11.7. Сақтанушы кез келген уақытта Сақтандыру шартынан бас тартуға құқылы.
- 11.8. Сақтанушы Сақтандыру шартынан бас тартатын болса және оның себебі Сақтандыру шартының 11.3-тармағында қарастырылған мән-жайларға қатысты болмаса Сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы немесе сақтандыру жарналары қайтарылмайды.
- 11.9. Шарттың уақытынан бұрын бұзылуының себебі Сақтандырушының оның талаптарын орындамауы кінәсіне байланысты болса, соңғысы Сақтанушыға ол төлеген сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.
- 11.10. Сақтандырушы қайтаруға жататын сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігі Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған күннен бастап бес банктік күн ішінде біржолғы төлеммен төленеді.

12-БӨЛІМ. ЖАЛПЫ ШАРТТАР

- 12.1. Осы Талаптарға сәйкес Сақтандыру шарты Сақтанушы мен Сақтандырушының өзара ақпарат алмасуы бойынша жасалады.
- 12.2. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі:
- 1) Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелі, сақтандыру объектісі туралы ақпарат беру және Сақтанушының сақтандыру алдындағы тексеруді жүргізуге өтінімін ресімдеу Сақтанушының Сақтандыру шартын жасасу еркін білдіруі болып табылады;
 - 2) тараптардың келісімі бойынша сақтандыру алдындағы тексеру жүргізу күні белгіленеді, белгіленген мерзімде тұрғын үй-жайды (пәтерді) және жылжымалы (үй) мүлікті тексеру жүргізіледі;
 - 3) тұрғын үй-жайды (пәтерді) және жылжымалы (үй) мүлікті қарау кезінде алынған деректер негізінде Сақтандырушының уәкілетті өкілі сақтандыру алдындағы қарау актісінде сақтандыруға қабылданатын тәуекелге қатысты ұсынымдарды көрсетеді;
 - 4) Сақтандырушы Сақтандыру шартын жасасу туралы шешім қабылдаған кезде Сақтанушы Сақтандыру шартын жасасу туралы ұсыныс алады, ол алған күн ішінде жарамды;
 - 5) Сақтандырушы ұсынған талаптарда Сақтандыру шартын жасасуға Сақтанушының келісімі болып сақтандыру сыйлықақысының жалпы сомасын төлеу есептеледі;
 - 6) Сақтандыру шарты Сақтанушының осы Талаптарға Сақтандырушы әзірлеген бір жақты тәртіппен қосылуы және Сақтандырушының Сақтанушыға Сақтандыру полисін электрондық нысанда ресімдеуі арқылы жасалады.
- 12.3. Сақтандыру шарты он екі ай мерзімге жасалады.
- 12.4. Сақтандыру қорғаудың қолданылу мерзімі Сақтандыру шарты жасалған күннен кейін күнтізбелік сегіз күн өткен соң басталады және сақтандыру сомасы мөлшерінде және Сақтандыру шартында белгіленген жағдайларда сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру кезінде өзінің қолданылуын тоқтатады.
- 12.5. А секциясы бойынша Сақтандыру шартын жасаған жағдайда тұрғын үй-жайды (пәтерді) және жылжымалы (үй) мүлікті сақтандыру алдындағы тексеруді жүргізу туралы Талап міндетті болып табылады. Сақтандыру шартын Б секциясы бойынша ғана жасаған кезде Сақтандыру шартын жасасу сақтандыру алдындағы тексеруді жүргізбестен жүзеге асырылады. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жүзеге асырылатын Секциялардың тізбесі Сақтанушының таңдауы бойынша белгіленеді және Сақтандыру полисінде көрсетіледі.
- 12.6. Сақтандыру полисі бойынша сақтандыру сыйлықақысын төлеумен Сақтанушы Сақтандыру шарты жасалғанға дейін "Сентрас Иншуранс "СК" АҚ азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандырудың Талаптарымен және Ережелерімен танысып алғанын растайды, сондай-ақ Сақтандырушы әзірлеген талаптармен бір жақты тәртіппен келісетінін растайды және оларға қосылады.

12.7. Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, тараптар осы Сақтандыру шартын жасасу нәтижесінде алынған құпия ақпаратты екінші тараптың жазбаша келісімінсіз жария етуге құқылы емес.

centras
insurance

centras

insurance